

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bérmentelen levelek
 csak ismert kezektől fo-
 gadtatnak el.
 Tézisrész nem adatkak
 vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozat minden gar-
 mondor díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetésekéül:
 Minden egyes szó után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt, díszbetűt s kör-
 zettel ellátott hirdeté-
 nyekért törmérték szerint,
 minden □ centimeter
 után 3 kr. számítatik.
 Állandó hirdetésekéül
 kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetést a „Zemplén”
 nyomdájába küldendők.

Az egészségtan az iskolákban.

A legközelebbi népszámlálás megdöb-
 bentő adatot nyújtott a magyarnép élet ké-
 pességére nézve. 1870-ben a tulajdonképeni
 Magyarországon 13 millió 561,245 lakos
 volt, 1880-ban csak 13,728,622, tehát a né-
 pesség 10 év alatt csak 167,277-el szaporod-
 dott, mely szám szemben azon körülménnyel,
 hogy Európa legtöbb országában a népesség
 30-35 év alatt, sőt itt-ott jóval hamarabb,
 megkétszereződik, csaknem apadásnak mond-
 ható. Nem irányunkban ellenséges indulatu
 német tudorok, hanem maguk a magyarok
 vetették fel a komoly kérdést: vajon élet-
 képes-e a magyar faj? nem kell-e még a
 pusztuló nemzetek sorába igtatni? S ha ko-
 moly tanulmányozás közben mindinkább
 erősebben domborodik ki az a tény, melyet
 ma már uton-utfélen hangoztatnak, hogy a
 gyermek halandóság nálunk szerfelett nagy.
 Sehoh Európában nem született annyi gyer-
 mek, mint nálunk, de mit ér az, ha e gyer-
 mekeknek fele sem nő fel? 1882-ben 622,226
 gyermek született, de ugyan ebben az évben
 510,740 halott közül 274 031 tehát felének
 jóval több ötödik életévet még be nem töl-
 tött gyermek volt. Ha valami, e megdöb-
 bentő s teljesen hiteles számok mutatják a
 népszámlálások nagy fontosságát, s hogy
 nálunk sem voltak ezek eredménytelenek,
 mutatja az a körülmény, hogy a közelebb
 lefolyt 3 év alatt sokkal több történt a köz-
 egészségügy érdekében, mint az előtt és
 tizedek folyamán.

Hogy e fontos tényezők néhány év
 alatt gyökeres változásokat tenni nem lehet,
 az természetes s ennél fogva nem csodálkoz-
 hatunk, hogy a közegészségügyre vonat-
 kozólag nálunk, nemcsak falukon, de művelt

városokban is sokszor találkozunk miserabilis
 állapotokkal. Ily nagy fontosságú kérdésben
 állami intézkedések soha sem elegendők,
 magának a népnek kell érezni az egészség
 nagy fontosságát s tudnia kell legalább a
 legegyszerűbb dolgokat melyek a testi épség
 megőrzésére vonatkoznak.

Ez az oka, hogy a nagy fontosságú ál-
 lami intézkedések mellett (egészségügyi
 felügyelők, körorvosok, befásítás, csatorná-
 zás stb.) mindenki, úgy az államférfi is, mint
 a szaktudós s humanista egyaránt sürgetik,
 hogy az egészségügy elemeit a népiskolák
 s népies iratok által minél előbb köztudattá
 tegyék.

Valljuk be őszintén, hogy e tekintetben
 édes kevés történt. Nyolcz éve már, hogy az
 egészségügyi törvény 1876. XIV. 42. §. ha-
 tározottan elrendelte, hogy az egészség ügy
 szempontjából főfigyelmet érdemlő szabá-
 lyokat a népiskolákban tanítsák, sőt azt is
 elrendelte, hogy az egészség ügyben első
 fokú hatóság (szolgabíró, polgármester stb.)
 felügyelni, tartozik, vajon ez oktatás meg-
 adatott-e? Mindamellett ily nemű oktatás,
 Magyarország 17-ezer népiskolája közül alig
 egy pár százban történik, — sőt a mi a gom-
 ba módra szaporodó tankönyvirodalomban
 valóban csodálatos — még csak némileg
 használható egészségügyi tankönyvek s vezér
 könyvek sincsenek a népiskolák számára.

Szigoruan tudományos szempontból
 véve az egészségtan nem is a népiskolába
 való. Minden pedagógus megegyezik abban,
 hogy a népiskola fő feladata az ismeretek
 elsajátítására szolgáló jóformán technikus
 eszközök (írás, olvasás, számolás, rajz stb.)
 tanításán kívül csak az alaki képzés lehet
 s azért az egyes ismereteket a kiskorúak
 számára mindíg lehetőleg csekély terjede-

lemben s amennyire lehet, nem szakok sze-
 rint elkülönítve, hanem csoportosítva s főkép
 olvasmányok kapcsában kell a gyermeknek
 nyújtani. De ha már politikai s gyakorlati
 okokból beviszik a hazai népiskolákba a házi
 ipart s egész gazdasági ágak tanítását, s ha
 még fontosabb okból tanítják az állam nyel-
 vét a nem magyar ajku népiskolákban is:
 nincs valóságos okunk az oly fontos egész-
 ségügyi szabályok tanítása ellen tiltakozni.
 S különben is a törvény szavai s értelme vi-
 lágosan azt mutatják, hogy nem új tantárgy-
 ról van itt szó, melyet külön órákban kellene
 előadni, hanem oly ismeretek közléséről, me-
 lyeket a tanító alkalmilag nyújt növendékei-
 nek. S ezt már régóta helyeslik, sőt követel-
 lik a szakférfiak. Maga a tanterv ajánlja, hogy
 a természetrajz tanításánál a hasznos és ár-
 talmas növényekre, állatokra tekintettel kell
 lenni, alig van olvasó könyv, melyben vagy
 általános szabályok vagy gyakorlati példák
 által ne figyelmeztetnék a gyermekeket, pl.
 az éretlen gyümölcs evésének, a felhevült
 állapotban annak rossz következményeire, a
 tisztaságra s mindenek felett az iskola min-
 dennapi rendtartása ezer s ezer alkalmat
 nyújt a tanítónak, hogy egészségügyi taná-
 csokat osztogasson. S mily nagy fontosságú
 dolgok ezek! A számtalan babona s kuru-
 zolás nevetségessé tétele a rajz, melyet
 előre haladottabb nemzetek házi szokásairól,
 lakások berendezéséről s életmódjáról nyuj-
 tunk; azok a tanácsok, melyeket például a
 himlő oltásra, az edességek, szeszes italok
 tulságos élvezetére, a nők erős mellfűzőire,
 az öltözetre, hajápolásra stb. vonatkozólag
 előadhatunk, mind megtermik gyümölcsüket
 s az iskolából a nép közé is kihatolnak. Ily
 ismeretek közlését követeli az egészségügyi
 törvény a tanítóktól s egyáltalán nem azt,

T Á R C Z A.

Az országos dalárünnepély.

(A „Zemplén” eredeti tárczája.)

ISKOLCZ.
 Tünődő lelkemnek édes álomképe!
 Mi is lehetne más!...
 Hiszen oly régen, nagyon régen
 volt.

Majdnem egy negyedszázad zajlott le azóta
 az örök idő homok-óráján. Elmúlt, letűnt egyik
 nap a másik után, mint midőn a víz felszínén
 hab simítja el a habot.

Hová is repültek el azok a gondtalan gyer-
 mekévek, melyeket falaid közt eltöltöttem? Ki
 tudná azt megmondani? Hol van erre a fe-
 lelet?...

Oh pedig beh sokat beszélhetne az öreg
 „Avass”, amely tanuja volt az ártatlan gyermek
 csapongó jókedvének; beh sokat beszélhetne a
 százados lyceum, melynek ódon falai közt keblé-
 rére ölelte a muzsa tudományszomjas gyermekét!
 Elmúlt szép időknék drága gyöngy- emléke!

Itt vagyok újra! Oly nagy idő múltán nem
 sokszor mondhattam ezt el.

Elöttem a város; fényesebb mint egykor.
 A rombolás daemona halotti gyásztorja helyén
 büszke paloták emelkednek, hirdelve a feltámadás
 fényes diadalát. Mi volt itt pár év előtt? Sötét,
 gyászos temető. Az elemek romboló hatalmának
 kétségbeejtő torzképe. S mit látni ma? A sírok

sötét üregéből kiemelkedett életet... az ész, a
 szellem, az emberi szorgalom tündöklő nyomait
 mindenütt...

Miskolcz, mely nem régen temetőnek nézett
 ki: ma ennek a szép országnak egyik legszebb,
 legvirágzóbb városa.

Örömteli érzés fut át idegimen. Eszembe
 se jut kérdezni, hogyan fogadnak majd bennün-
 ket? Minket, kik összejöttünk az ország minden
 részéből, hogy a dalművészet csarnokává avassuk
 néhány napra hazánk legvendégszeretőbb városát.
 Legvendégszeretőbb? Akaratlanul pattant ki
 e szó ajkamon. De hiszen ilyenek ismerik Mis-
 kolczt Kárpátokról Adriáig. Milyen is lehetne
 hát a fogadtatás másféle, mint igazi szives, min-
 den ízében valódi — magyar? Az is volt.

Amint a fellobogózott vonatokon berobog-
 tunk Uj-Miskolczra: impozáns néptömeg fogadott
 bennünket. Testvér testvért, barát barátot, vára-
 kozó az érkezőt, érkező a várakozót, a viszont-
 látás, a találkozás édes érzetével ölelte keblére.
 Örömmel, szívélyesen üdvözöltünk; az üdvöz-
 lést örömmel, szívélyesen viszonzottuk.

Azután megindultunk a városba. Kibontott
 lobogóinknak dicsőségről suttogott a csöndes
 lanya szellő. A feltűnő jelvényű dalárok felé
 örömtől sugárzó női arczok mosolyogtak. Milyen
 is a magyar nő? Egy mosolyában, egy tekinte-
 tében, egy intésében megvan minden: meleg kéz-
 szerítés, nyájas üdvözlő szó; az őszinte öröm, a
 tiszta vonzódás; az ajk elbűvölő lágy beszéde, a
 lélek, a szív izzó melegének fényes sugárzása...
 Beh nem hiába is mondja a költő: „Magyar

hölgynek születél, áldd érte sorsodat: magyar
 hölgynek születni szép és nagy gondolat!...
 Egy mélyen érző, valódi magyar nő — Istennek
 legszebb teremtménye...

Bevonulásunkban az ablakokból virágzapor
 hullott reánk. Az ő kezükből hullott: a miskolczi
 hölgyekéből; ők néztek felénk, ők integettek, ők
 lobogtatták kendőiket, ők: Miskolcz városának
 s e hazának derék leányai. Éljenek sokáig!

A városháza szomszédságában lévő ház előtt
 megállapodott menetet a polgármester üdvözölte.
 Szívből jött az üdvözlő beszéd, szívből rá a
 felelet.

Következett az elszállásolás, s hamar meg
 is történt. Vendégszerető házak fogadták be a
 dalárokat. Tudom, hogy nem volt panaszra oka
 csak egy dalárnak is; de én részemről azt mond-
 hatom: apám házában sem láttam szivesebben,
 mint a milyen szivesen engem az én jó öreg
 g a z d á m látott. Neki is azt kívánom hozzátar-
 tozóival együtt: az Isten sokáig éltesse!

Estve a főispán fogadta dalárainkat a város-
 házában, amint ez megtörtént, a K o r o n á b a
 siettünk, melynek udvarán tágas fabódé alatt teri-
 tett asztalok vártak reánk! Nosza! kiki a maga
 asztalához... Ez csak meg ment valahogy.
 De enni-valóra szert tenni. Ez már nem ment
 egy könnyen. Hatszor is interpellálta az ember
 Korner uram (így hívták a vendéglőst) egyik-
 másik kiborotvált czifferblattu hátramoszdítóját:
 nem hozott az még csak egy verébfut sem,
 melylyel azt a szörnyeteget, amit vulgo:
 éhségnek neveznek, jól rosszul el lehetett volna
 altatni.

No de ez még hagyján! Ha aztán a Korner

hogy a már kitört betegségek pl. hideglelés, torokgyulladás, tüdővész orvoslására adjon tanácsokat s ez által a kuruzsolók számát szaporítva. A gyógyítás nagy előismereteket követel, melyeket csak szakemberek, az orvosok, hosszas tanulmányozás s gyakorlat útján szerezhettek meg; nagy hiba volna, ha a népiskola az ily dolgokban kontárkodnék; de az orvosok munkája is megvan könnyítve, s a közegészségügyön rendkívül sokat segítünk, ha a népiskolák segítségével köztudattá változtatjuk az eszközöket, módokat, amelyek e betegségek lehetőleg kikerülésére, testiünk épségnek megőrzésére vonatkoznak.

Nagy tehát az iskola hatása s igen súlyos hiba lenne, ha a tanítók e hatás felhasználásában késedelmeskednének. Hiszen a népiskolákat magukat is súlyos bűnnel vádolják e tekintetben. Épen nem kicsinyelhető adatok bizonyítják, hogy az iskolák legnagyobb részében, részint a tantermek hiányai, részint maga az oktatás miatt sok gyermeknél kifejlődik a rövidlátás, a hátgörbülés s sápkórság, mely betegségektől különben megmenekültek volna s igen sok ragályos betegség, különösen a rüh, himlő s diphteritis gyakran az iskola által terjednek el. Ily körülmények között, ha egészségügyi törvény nem volna is, a józan ész s humanizmus követeli, hogy a tanítónak érteni kell valamit az egészségügy elemeiből, hogy magának szemrehányásokat ne tehessen.

De ki ne tudná, hogy ez a követelés a nevelés alapeszméjével is összefügg? Mióta süröbben hangoztatják a régi bölcs közmondást: „mens sana in corpore sano”, nem kételkedik senki többé, hogy hiányos az a nevelés, mely csak az értelmi képességek fejlesztésére gondol. Ez az oka, hogy nálunk a tornatanítást már általában felkarolták, több mint hétezer iskolában külön tornahelyiség van, a testgyakorló eszközök száma folyvást szaporodik, a nagy nyári szünidőben külön pót-tanfolyamokat tartanak oly tanítók számára, kik a tornatanításban még nem elég gyakorlottak; — ami különösen érdekes, — a leányok tornáztatása sem oly nagyon szokatlan dolog már. Igaz, hogy a torna magában nem elegendő s a mélyebbre látó pedagógus irigységgel tekint az angol népiskolákra, melyek növendékei közösen tanulnak uszni, s a tanító felügyelete alatt szabad tereken zöld lombok alatt rendszeren lapdázhatnak s előszeretettel néz a szebb jövőbe, midőn a gyermekek a földrajz, természetrajz elemeit nem a padokban, hanem tanítóikkal szabadba menve az iskolai kirándulások alkalmával tanulják megismerni.

uram a diáktja megkönyörült rajtad s valami ennyit elédbe posztirozott: akkor azt a hitvány valamit be vághattad nyolczvan krért.

Nos, hát Korner ur! a dalárdista sem — bankócsináló. Nem ám, egy csöppet se! Másnap már Korner ur csak a dalárdák helyeit jelző tábláknak talált.

A rendezőség is észrevette magát. A speiczettlinek lejjebb szállította az agióját.

Az ismerkedési estélyen a dalárdák vetélkedve hallatták éneküket.

Az erre következő két napon voltak a versenyestélyek a színházban, hova a versenyző dalárok kibontott zászlók alatt vonultak a város-ház udvaráról.

Ismét az érdeklődés, ismét az a lelkesedés mindenfelé...

A színházban aztán felhangzott a dal, hogy megbüvöljön, hogy elragadjon, hogy lelkesítsen mindenkit, kinek szive fogékony a szép művészet iránt.

Oly nehéz lett volna megmondani, hogy melyik volt a szebb, melyik szólt jobban a szivhez.

De hallga! csitt!... majd fogja tudni a — jury...

Az összelőadás harmadik estve volt. Két, háromszáz dalár katonai zenekar kísérete mellett zendítette rá a »hymnuszt«, s utána a többi összedarabokat. A hallgatóságot elragadta az előadás nagyszerűsége. A közönség tombolt, ujjongott; éltette a dalárokat, éltette az ősz karnagyot:

De ha csak a torna kötelezettségét hozták volna is be népiskolánkba, láthatjuk ebből, hogy a testi nevelést nem tartjuk többé az iskolától idegen dolognak s ha ez így van, ha másrésről a nagy halandóság komoly intő szózat, hogy e népet, melynek száma különben is oly csekély, hogy e területen csaknem 3-or annyi ember kényelmesen s boldogan megélhetne s e szám bizonytalannal mindennél jobban bizonyítaná nemzetünk önállóságát, hogy e népet — mondjuk — az egészségügy elemeire oktatni oly hazafias kötelesség, melytől egyrészt függ nemzeti-ségünk fenmaradása; szükséges, hogy a tanítóképző intézetekben az egészségügyen rendes kötelező tárgy, szükséges, hogy az olvasókönyvek s más tankönyvek az egészségügyre tekintettel dolgoztassanak át s a tanfelügyelők utasítsanak, hogy e tekintetben szigorral járjanak el.

A jelenlegi közoktatási miniszter nem egyszer mutatta ki, hogy e fontos ügy iránt nagy érdeke van, sőt valóban elmondhatjuk, hogy az ő nyilvános szavai voltak a felbuzdító s lelkesítő eszközök e téren s így bizonyosra vehetjük, hogy az a férfi, ki a közegészségügy terén mutatkozó szomorú s a művelt világ előtt megszégyenítő állapotunkat annyira érti s ennek nemzeti létünket fenyegető eredményeiről is tud; megtesz mindent, hogy a közegészségügyi törvénynek az iskolákra vonatkozó intézkedései mielőbb megvalósuljanak. De a kérdés oly fontos, a legfontosabbak egyike, hogy e munka nem maradhat hivatalos teendő, a társadalommal kell ezt elősegíteni s buzgó, lelkesült mozgalmat kell országsszerte megindítani, hogy a magyar nép erős s egészséges legyen, s megszünve a nagy halandóság nemzetünk léte s jövője felől is egygyel kevesebb okunk legyen az aggodalomra.

György Aladár.

Levelezés.

Uzsoki fürdő, augusztus 10.

Itt ölelkezik hazánk historicus sorsosával — Lengyelországgal; Uzsok Ungmegye végpontja, határszéli község. Itt a Kárpátok tövében akadtak e csodás hatású gyógyforrásra, mely már annyi szenvedőnek adta vissza teljes egészségét.

Égbe nyúló hegyóriások ölében nyugszik, takarva a folséges természet örök bájaival. A vad romanticismus lélekemelő szépségei egész varázsszal hatnak az érző lélekre. A természet e dicső templomában önkénytelenül elfogódik a sziv s elmereng a lélek.

Felvidéki fürdőinknél mint T-Füred, Bártfa, Koritnyicza, stb., regényes fekvésére nézve, nem áll hátrább Uzsok. Erősítő, vastartalmu vize rokonhatású a bártfaival s privát szakértők véle-

Hubert. De így volt ez az előbbi estéken is. A dalárok utolsó előadása a városház udvarán volt, hol újra egy pár ezer ember gyűlt össze. Ugyanez estve fényes bál a Koronában; más estve pedig a színházban művészek hangversenye. S ezzel a fényes ünnepély lezajlott.

Kegyetlen jury!...

Ne vegye az olvasó „Cicero pro domo sua”, amit mondok.

Általános volt a hír, hogy a kitűzött jutalmak közül egy föltétlenül megilleti az — újhelyi dalárdát. Az általa második estvén előadott »Fohász« köztetszéssel találkozott. Büszke öntudattal néztünk a jury határozata elé. S ime: ki hitte volna?... Pedig megtörtént. A dicsőség oroszlánrészéből számunkra nem jutott semmi. Elcsípték előlünk. Pedig Eger, Rimaszombat, Szeged, no meg főleg — Jászberény előtt nem retirál meg — Újhely.

Csak ugy csendesesen sugjuk oda, hogy az — intrikák korát éljük.

De azért se baj! Majd máskor — ha élünk!

Te pedig Miskolcz város lelkes közönsége, tartsd meg továbbra is önzetlen vendégszereteted! Áldozzál mindenha igazi jó szívvél a magyar művészet muzsájának. Tartsd meg emlékedben a hazai vigkedvű dalárokat, kik szívesen látó polgáraidat, vendégszerető házaidat, jó borral telt pinczéidet soha el nem feledik! Éltessen az isten sokáig hazánk, nemzetünk fényére, diszére!

Farkas Bertalan.

ménye szerint, mert nyilvános orvosi vegyelemzés alá még nem került, amannál több vasat tartalmaz.

Vérszegény és ideggyenge betegek a legörvendetesebb eredménnyel hagyták itt e fürdőt. Ha Uzsok a külföldön lenne, a kellő méltányolást s a megérdemelt fölkarolást már rég éreztet volna.

De hát mi még nem vagyunk annyira, hogy a birtokunkban levő természeti kincseinket kamatoztassuk.

Az uszoki fürdőt legnagyobb részben lengyelek látogatják, turkai, szambori földesurak, sőt az ide 50 mfdnyi távolságra fekvő Bucsács városból is érkeznek vendégek. A magyar publikum 10—15 családból áll, sőt a kaposi képviselő neje s az ungvári vicispánné minden sájsont itt töltenek.

Szomorú dolog, hogy a jelenlegi fürdő tulajdonos egy lengyel zsidó, kinek fogalmai sincsenek a szépről és kellemesről, a közönség kényelméről és szórakoztatásáról egyáltalában nem gondoskodik. Unjuk is magunkat, addig a míg meg nem szökünk.

Egyedüli kedvezménye a muzsika, melyet minden vasárnap kifuvároztat a szomszéd lengyel városkából.

A kincstár mint rendszeren, ezt a fürdőt is 1882-ben semmi árért adta el, melynek kétszeresét kéri most a tulajdonos a jelentkező vendéktől.

Bocsásson meg szerkesztő ur, hogy valami érdekest nem irok, de szükségesnek találtam becses lapjában is ismertetni ezt a kitűnő gyógyforrást, mely hivatva van a szenvedő emberiség üdülését előmozdítani. Eltekintve a szórakozások hiányától, fél annyi költséggel szeresheti meg azt a beteg, mit másutt keres — egészségét.

B. Mihály.

Nyilvános számadás

a s.-a.-újhelyi dalárda által folyó 1884. évi július hó 31-ik napján rendezett dalestély anyagi eredményéről:

1) Jegyekből befolyt	116 frt 30 kr.
2) Felülfizetésekből befolyt	9 frt 35 kr.
Ehez járultak Borúth Elemér ur és neje 4 frttal, Karsa Ferencz ur 1 frttal, dr. Sebeők Antal ur 1 frttal, f. 1884. évi aug. 2-án a Tüzoltó vendéglőben mulató társaság 3 frt 35 krral.	
Igy az összes bevétel	125 frt 65 kr.,
kiadás	41 frt 90 kr.,
tiszta jövedelem	83 frt 75 kr.

Midőn ezen számadásunkat a választmány határozata folytán a nyilvánosság elé terjeszténénk, nem mulaszthatjuk el, hogy Bajusz József urnak szives közreműködéséért, a jelenvolt nagyérdemű közönségnek pártfogásáért, és a tisztelt felülfizetőknek áldozatkészségeért köszönetünket ki ne fejezzük.

Kapy Lajos,
egyleti titkár.

A dalárda nevében:

Dókus Gyula,
egyleti elnök.

Különfélék.

(A közkut) körül való munkálatok megakadtak és pedig mint mult számunkban is jeleztük, néhány háztulajdonos ellenkezése miatt, kik a szolgálmi joggal nem tartják összeegyeztethetőnek hogy az eddigi csatornától eltérő irányban kertjeiket s udvaraikat megbolygassanak. Annyi bizonyos, hogy ez merően jogi kérdés, melynek bírói eldöntéseig várni nem lehet, miután az sok időbe kerülhet, ivóvizünk pedig már most sincs. Tegnap délután az érdekeltek tanácskozmányra hívtattak meg, melynek eredményéről azonban lapunk zártáig nem értesültünk. Mi most is azt mondjuk: hogy hacsak valamely aránytalan nagy költségbe nem kerül, minden ok a mellett harczol, hogy a vezető csövek a Papsoron rakaszának le s a kut medenczéje az insurgensek izléstelen obeliszkjének helyére álltassék. A megye, — melynek egykori határozatából emeltett ez emlék; de amelynek fentartására semmiféle alap sem létezik — szépsészeti tekintetéből sem fogná annak eltávolítását akadályozni. Az a hely, hova a medenczét most akarják állítani oly szűk, hogy abból elvenni csakis a piacz és közlekedés hátrányával lehet, mig a nevezett helyütt egy csinos medence, — czélszerűségi tekinteten kívül — az egész főutca diszére szolgálhatna. Még ez most sem késő s bizonyára az érintett háztulajdonosok is hoznának áldozatot ez eszmének, miután annak realizálásával a szolgálmi jog hátrányaitól is végkép megszabadulnának.

(A miskolczi dalárversenyek.) egyik diadalmasát, az első csoportu dalversenyben első díjat nyert ungvári dalárdát hálás földie ünnepélyes óvácziókkal fogadták. Az indulóháznál roppant nagy és diszes közönség várta őket; a hölgyek koszorúkkal s virágbokrétákkal. A tüzoltók teljes díszben, a megyei és városi tisztikar, ügyvéd-

egylet, több más testület és a polgárság beláthatlan tömege volt a vasutnál, hol a katonai zenekar játszott. A zene lecsillapultával Szieber Ede főgymnasiumi igazgató, mellén a Ferencz József lovagrenddel, ékes hatásos beszéddel üdvözölte a dalárdát, mit zajos éljenzés követett. Erre Zolcsák János, a dalárda elnöke válaszolt. Reflektálva a most két évi fogadásnál tett azon ígéretére, hogy Miskolcra az első díjat fogja elhozni. A dalárda szavát beváltotta. Ungvár lelkes hölgyei a dalárok zászlóját tömördek koszorúval, ugyszintén az elnököt, karnagyot és dalárokat koszorúkkal halmozták el. A középületeken, házakon zászlók lengtek. A dalárda s a fogadásra kiment közönség katonazene kíséretével vonult a főgymnasium elé, a zászlót elhelyezni. Este a Koronában vendégelte meg a dalárokat a lelkesült közönség.

(Konrádi Károly) lovardája, mely tegnap egy hete kezdé meg előadásait, valóban méltó arra, hogy a nagy közönség pártfogásában részesüljön, miután bir mindazon kellékekkel, melyek egy jól berendezett cirkus feltételeit képezik. Kitünően idomított nemes lovai arra vallanak, hogy kiképzetésüket szakértői kezek vezetik s úgy a lovárnok mint a lovarok ügyessége eléri azt a magaslatot, ahol a működés már bravourral jár. Bohóczi szintén élvezetesek s mulattatók gymnastái és eröművészei pedig sokszor bámulatra ragadják a közönséget. Nem szokásunk minden vásári komédia mellett reklamokat csapni, de e sok költséggel szervezett és fentartott társulat megérdemli, hogy a közönség kitaró támogatásában részesítse.

(A magyar szépségek albuma) érdekében Ellinger Illés fővárosi fényképész által közelebb megkerestünk, hogy városunk s megyénk szépeinek névsorát valamint czimeiket vele közöljük. E felhívásnak eleget tenni késznek nyilatkozunk, de azt csak úgy teljesíthetjük, ha a fiatalság támogatására számíthatunk. Felkérjük tehát megyénk fiatalságát: sziveskedjenek azon hölgyek nevét, lakását velünk tudatni, a kiket e nevezetes albumba felvéteni óhajtanának. A kijelöltek névsorát lapunkban közzétéve, megküldjük Ellinger urnak, hogy annak alapján a díjtalan lefényképezésre vonatkozó meghívóját kinek-kinek elküldhesse.

(A szőlő egy újabb ellensége) kezd most ismét fellépni Indre departementben (Franciaország), még pedig oly nagy tömegben, hogy az erélyes védekezés sürgősen szükségesnek mutatkozott ellenében. Ez az új csapás a félrópük rendjéhez, a Calocoris rovarfajhoz tartozik. A rovar feketés poloska, hét milliméter hosszú s mintegy két milliméter széles testtel. A himnél a szárnyak hosszabbak a testnél mint egy két milliméterrel. A nőtény valamivel nagyobb a himnél. A him négy szárnya egészen egyforma nagy, míg a nőtény hátulsó szárnyai sokkal rövidebbek. A hímek élénken röpködnek ide s tova, a nőtényt ellenben még eddig nem látták repülni. A Calocoris csak a fiatal szőlőfűrtöt támadja meg s szívóorrmányával megfurdalja a szőlőszemeket, melyek aztán megsárgulnak, nem nőnek s végre a legcsekélyebb érintésre lehullanak. A szőlő betegségnek ehez hasonló tüneteit nálunk is észlelték, azonban a górcsövi vizsgálat előtt tartózkodnunk kell, azt e rovar fellépésének tulajdonítani. Annyi bizonyosnak látszik: hogy az éretlen szőlőbogyóknak hirtelen való megsárgulása nem az időjárás terhére irandó, de valamely rovar munkája, mely petéit a bogyókba rakva le, azok elrothadását eredményezi.

(Felolvasás.) Szaitz Sándor gépészmérnök urnak, ma délután 4—5 óra közt, a megyeháza termében tartandó jótékony célú felolvasására ismételtén felhívjuk a t. cz. közönség figyelmét.

(Városunk haladásáról) tanuskodik, hogy a peczegődrök tisztítása augusztus hótól kezdve vállalkozó által eszközöltetik és pedig nem azon primitív módon, mely eddig szokásban volt, de szivattyu segélyével, mely légmentes tartályával lehetővé teszi, hogy az idevágó munkát a nap bármely szakában eszközöltessék. A próba tisztítás nagy közönség jelenlétében f. hó 14-én tartott meg a »Vadászkürt« szálloda udvarán, melynek gyakorlati sikeréről a jelen voltak teljesen meggyőződhettek. A sokszoros előny mellett, mely e tisztítási rendszer által elsőben is a közegészségügyre háramlik, az sem lényegtelen: hogy az eddiginél kevesebb költséggel fog járnai s miután a hatóságilag megállapított díjak hectoliterenként fizetendők, a gépezet mérő szerkezete gátat vetend azon visszaélésnek is, melynek ellenőrzése idáig csaknem lehetetlen volt.

(Vizbefulás.) Baranyai Sándor 24 éves nádudvari születésű ács-segéd munkaközben a szőlőskei hidnál a Bodrogba esett s nyomtalanul eltűnt.

(A közönség köréből.) Azon kérdést bátor-kodunk a t. posta igazgatóságához intézni, vajjon hajlandó-e ama már több ízben s évek óta kifejezett amaz óhajunkon, hogy postai szállitmányaink a teljes tönkretételnek ki téve ne legyenek s a postai szállitás Homonna és Bártfa felől a jövőben ne torgonczás szekeren és kétkerekű

taligákon, hanem rendes ruganyos karrióloron eszközöltessék, segíteni? Avagy ha e bajon nem segíthet, sziveskedjék utasítással ellátni arra nézve bennünket, hogy a m. kir. közlekedési ministeriumhoz intézendő ez irányú kérvényünk miként szerelendő fel és hova nyújtandó be? Sztrapkó és vidéke közönsége nevében Évva Kálmán.

Szerkesztői posta.

B. M. A kérdéses cikk országos érdekeket ölelven fel, országos lapban foglalhatna helyet. Az ily fontos ügyet széles körben kell megvitetni, a mi keretünk kicsiny hozzá. Különbönd üdvözöljük íróját.

Egy helybeli előfizetőnek. Átolvastuk s nincs kifogásunk ellene, hogy az egy emlékkönyv tartalmát gazdagítsa.

A csokról. A buzgalom dicséretes. Kifogásunk csupán a cikk első részére van. Alkalmilag közöljük önnel. Kellő módosítással besorozható lesz.

Nyiltér.

— E rovatban közöltékért nem felelős a szerkesztőség. —

Nyilatkozat.

Mint Klein Tivadar ur megbizottjai nyilatkoztattak, hogy a Csuka Ödön és Klein Tivadar urak között fenforgó becsületbeli ügy — Csuka Ödön ur magatartása folytán lovagias uton elintézhető nem volt.

S. a. Ujhelyben, 1884. augusztus 16-án.

Keresztessy Lajos s. k.

Horváth József s. k.

Fentebbi nyilatkozat alapján én Csuka Ödön s. a. -ujhelyi lakost gyáva embernek nyilvánítom. S. a. Ujhely, 1884. augusztus 16-án.

Klein Tivadar s. k.

Jó bizonyítványokkal ellátott egyének „utazó“, „pénzszedő“ és „ügynöki“ állásra azonnal felvétetnek.

Bővebb felvilágosítás a kiadó-hivatalban.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORÚTH ELEMER

Főmunkatárs **FARKAS BERTALAN.**

Hirdetmények.

TK. 2108. sz.
1884.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Polyó Sámuel pusztá-tapolczai lakos végrehajtható, Szécsi Andrásné Görömböly pusztá-tapolczai lakos végrehajtható szervenő elleni 300 frt tökékövetelés és jár. iránti végrehajtható ügyében a szerencsi kir. járásbírósa területén lévő Gesztely község határában fekvő a gesztelyi 70 sz. lévő Gesztely község határában fekvő a gesztelyi 70 sz. t. j. k. Ruzsvánszki Mária, József és György tulajdonú felvett 146., 147. hr. sz. ház és kertre az 1881. LX. t. cz. 156. §-a értelmében egészen 219 frt becs- és kikiáltási árban, továbbá ugyanazon sz. t. j. k. 691., 822., 919., 1192. és 1417. hr. számok alatti kiskoru Ruzsvánszki Mária, József és György tulajdonú felvett 1/3 kültelekből Ruzsvánszki József kiskorut illető 1/3 rész birtok illetőségére 208 frtban ezen megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb jelölt ingatlan az 1884. évi szeptember hó 16-ik napján délelőtt 10 órakor Gesztely község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 42 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Szerencsen, a kir. j. bíróság mint tkönyvi hatóság-nál, 1884. évi június hó 14-ik napján.

Tóth Pápay Soma,

kir. aljbíró.

Egy szövet és rövidáru kereskedésben kerestetik egy jó házból való keresztény fu.

Bővebb értesítései szolgál e lap kiadó-hivatala.

I—3

TK. 2093. sz.
1884.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Palágyi Györgyné tályai lakos végrehajtható, Bukovenszki József és neje végrehajtható szervenő elleni 240 frt tökékövetelés és jár. iránti végrehajtható ügyében a szerencsi kir. járásbírósa területén lévő Tállya község határában fekvő a tályai 771. sz. t. j. k. 1/4 részben Bukovenszki József és neje Kovácsi Zsófia, 1/4 részben Kovácsi Erzsébet (Elcse) és 1/4 részben Kovácsi Zsófia tulajdonú felvett 1398. hr. sz. ingatlanból annak Bukovszki József és neje Kovácsi Zsófiát illető 1/4 részére 205 frt 50 kr. és a tályai 1254. sz. t. j. k. Kovácsi Erzsébet Bukovszki Józsefné tulajdonú felvett 2958. hr. sz. ingatlanra az árverést 122 frtban ezen megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb jelölt ingatlanok az 1884. évi szeptember hó 15-ik napján délelőtt 10 órakor Tállya város házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 20 frt 55 krt és illetve 12 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt a szerencsi kir. j. bíróság mint tkönyvi hatóság-nál, 1884. évi június hó 14-ik napján.

Tóth Pápay Soma,

kir. aljbíró.

TK. 2094. szám.
1884.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Keresztény Józsefné végrehajtható, Tordai János végrehajtható szervenő elleni 26 frt tökékövetelés és jár. iránti végrehajtható ügyében a szerencsi kir. járásbírósa területén lévő Mád község határában fekvő a mádi 400. sz. t. j. k. az adós Tordai János tulajdonú 1/2 részben és nem adós özv. Farkas Károlyné szül. Csörde Juliánna tulajdonú 1/2 részben felvett 2390. hr. sz. földre 76 frt 50 kr., a mádi 595. sz. t. j. k. Tordai János tulajdonú felvett 723. hr. sz. szőlőre 376 frt és a mádi 554. sz. t. j. k. Tordai János és neje Gadnai Zsuzsanna tulajdonú felvett 774. hr. sz. ingatlanból Tordai Jánost 1/2 részben illető birtok jutalékra 228 frt 50 kr. és a mádi 554. sz. t. j. k. az adós Tordai János és a nem adós Szabó Rudolf tulajdonú felvett 674. hr. sz. ingatlanra az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a értelmében egészen 400 frt becsárban elrendelte, és hogy a fennebb jelölt ingatlanok az 1884. évi szeptember hó 15-ik napján délután 3 órakor Mád város házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Szerencsen, a kir. járásbírósa mint tkvi hatóság-nál, 1884. évi június 14-ik napján.

Tóth Pápay Soma,

kir. aljbíró.

ad 212. szám.
1884.

Árverési hirdetmény.

Alólított kir. járásbírósa végrehajtható az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezen közhírré teszi, hogy a király-helmecki kir. járásbírósa 524 és 697/0. számú végzése által Szabó András ellen. Irenka Mórész részére 60 frt és 15 kr. követelés végett kielégítési végrehajtható folytán Bélatanyán 1880. évi május hó 31-én bíróság lefoglalt s 440 frtba becsült 4 db. ökörtinó és egy db. süldő bikából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, minek a helyszínén, vagyis Czigánd határában Bélatanyán leendő eszközésére határidőül 1884-ik évi augusztus hó 27-ik napjának délelőtti 10 órája kitűzött, melyhez a venni szándékozik ezenen oly megjegyzéssel meghivatnak, hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen szükség esetében becsáron alul is eladati fognak.

Kelt K.-Helmeccen, 1884-ik évi augusztus hó 13-ik napján.

Évva Károly,

kir. bir. végrehajtható.

Jól accreditált

személyek, bármely állásbeliek, sok idővesztéget, tőke és kockázatot nélkül, tisztességes uton évenként 1—3000 frtot kereshetnek törvényileg megengedett sorsjegyek és járadékok eladása által.

Ajánlatok a »Fortuna« kiadó-hivatalához Budapesten, Deák-utca 5. sz.

